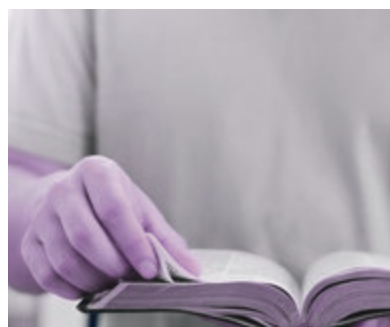

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

GEREFORMEERDE GEMEENTE
SINT-ANNALAND

04 De grote lijnen
van de Schrift

06 Geld is
gevaarlijk

08 Ds. W.C. Lamain veertig jaar
geleden overleden

Jakobs levende verwachting

ds. W. Mouw, Opheusden

Geliefde lezer, alles rondom ons bevestigt het: 'Wij vliegen daarheen' (Ps. 90:10b). En de vraag mag wel leven in uw, jouw en mijn hart: waarheen is onze reis?

► **Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE.**

Genesis 49:18

Jakob is inmiddels 147 jaar oud en ook voor hem is die levensvraag werkelijkheid geworden. Liggend op zijn sterfbed blijkt hij een tweemens te zijn als hij zijn jongens roept. 'Komt tezamen en hoort, gij zonen Jakobs, en hoort naar Israël, uw vader' (Gen. 49:2). Hij roept zijn zonen als kinderen van Jakob, een hielenlichter, een bedrieger. Hij spreekt tot hen als Israël, een vader die een nieuwe naam van de Heere kreeg bij de Jabbok. Vaak had hij in zijn leven gesproken als Jakob

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE SINT-ANNALAND

Nadat verschillende personen uit Sint-Annaland de Nederlandse Hervormde Kerk hebben verlaten, komen zij voortaan in gezelschap bijeen om een preek te lezen. Na verloop van tijd wordt er een schuur aan de Tienhoven ingericht als kerk. In

1854 volgt de instituering tot zelfstandige gemeente. In 1872 betreft men een nieuw kerkgebouw aan de Achterweg, thans Weststraat. In 1938 wordt er een galerij in de kerk aangebracht, waarmee het aantal zitplaatsen op 350 komt. Als de Duitsers in 1944 een deel van het eiland Tholen onder water zetten, vertrekken de meeste gemeenteleden naar Zuid-Beveland en West-Brabant. Anderen vinden elders in ons land onderdak. In 1949 wordt er voor het eerst een preekstoel in de kerk geplaatst en in 1956 voor het eerst een orgel. In de loop der jaren wordt het kerkgebouw uitgebreid met enkele vergaderzalen en een hal. De geschiedenis van de gemeente is beschreven in 'Geschiedenis van de Gereformeerde Gemeente te Sint Annaland, 1854-2004'. Het aantal belijdende leden bedraagt 170, het aantal doopleden 128.

in bedrog en beklag, maar nu spreekt Israël. Hij verkondigt door het licht van de Heilige Geest het Woord van God.

Jakobs zonen

Jakob hoort het geruis van het tentdoek dat opzij geschoven wordt als één voor één zijn twaalf zonen binnenkomen. Als ze allemaal aanwezig zijn, zien ze hun oude vader liggen voor de poorten van dood en eeuwigheid. Daar staan ze, de zes zonen van Lea, de twee jongens van Rachel en de vier zonen van de dienstmaagden Bilha en Zilpa.

De oude mens Jakob heeft in zijn leven vele zaken verkeerd, vertekend en verdraaid gezien door een vleselijk gezichtsveld. Nu ziet de nieuwe mens, Israël, zijn zonen met geestelijke ogen, zoals hij hen nooit eerder heeft aanschouwd. Hij spreekt ze allemaal persoonlijk toe, zonder omhaal van woorden en in alle eerlijkheid. Het gebeurt niet zo vaak dat iemand op het sterfbed bij volledig bewustzijn afscheid kan nemen van alle dierbaren. Misschien heeft u het weleens meegemaakt, geliefde lezer. Wat heeft deze roepstem uitgewerkt in uw leven?

Jakob zegent eerst de zonen van Lea. Een glans verschijnt in zijn ogen als hij Juda ziet. 'Juda, gij zijt het, u zullen uw broeders loven' (Gen. 49:8a). Door het geloof mag Jakob zien dat uit deze jongen Silo zal voortkomen. De kantenaren verklaren Silo als Christus, de Heiland, de Zaligmaker. Het beloofde Vrouwenzaad ligt in de belofte aan Juda voor het Zaad van zijn vader Abraham, waarin alle geslachten des aardbodems gezegend zullen worden.

Jakobs God

Na de zonen van Lea volgt Dan. 'Dan zal een slang zijn aan den weg, een adderslang nevens het pad, bijtende des paards verzenen, dat zijn rijder achterovervalle' (Gen. 49:17). Daarna slaat Jakob zijn blinde ogen omhoog, moe van zichzelf, zijn zonden, zijn ongerechtigheden en hemelhoge schuld. Het is de gestalte

die de apostel eeuwen later zou vertonen door het werk van dezelfde Geest: 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?' (Rom. 7:24).

Dan roept Jakob het uit: 'Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE'. Zaligheid betekent redding, behoud en verlossing. Hij ziet ernaar uit om verlost te worden. Zijn woorden getuigen van een levende verwachting van de Leeuw Die uit de stam van Juda is.

Is Hij uw Zaligheid al geworden?

De ziel van Jakob vindt houvast in het geloof aan de beloften Gods aangaande de komst van Zijn Zoon. Er zal een ster voortgaan uit Jakob, en er zal een scepter uit Israël opkomen (Num. 24:17b). De Zoon van Juda, de Zone Davids, zal komen als een volkomen Zaligmaker. Die Zaligmaker heeft Jakob bij vernieuwing nodig gekregen in zijn leven. Hij zal alleen getroost kunnen sterven door de geloofskennis aan Hem.

Door genade was Jakob in het leven geen vreemdeling gebleven van die enige troost. Toen hij wegvluchtte, openbaarde zich bij Bethel de Jakobsladder. 'Van nu aan zult gij den hemel zien geopend, en de engelen Gods opklimmende en nederdalende op den Zoon des mensen' (Joh. 1:52b). Na twintig jaar werd in Pniël zijn ziel gerechtvaardigd en mocht hij Christus ontvangen in de toepassing tot de zaligheid. 'Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel is gered geweest' (Gen. 32:30b). Strijd is hem daarna in zijn leven bepaald niet bespaard gebleven. Bij tijden dacht hij dat alles tegen hem was en hem tegenwerkte, maar uiteindelijk mocht hij door het licht van

Gods Geest buigen en belijden dat alle dingen medewerken ten goede en tot zijn eeuwige zaligheid.

Jakobs zaligheid

Daarom zegt Jakob: 'Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE'. Hij heeft geleerd waar het heil vandaan moet komen. Jakob roemt in het eenzijdige werk Gods. Dat is het werk van de HEERE, de getrouwe God van het verbond Die van eeuwigheid de zaligheid heeft uitgedacht, beloofd en gewerkt. Wat een eeuwig wonder als Zijn Geest hier getuigenis van geeft in de tijd. Daardoor is Jakobs levende verwachting van de Heere op zijn sterfbed.

Jakob is aan het einde van zijn aardse leven gekomen. De doodsjordaan wacht. Wie zal niet huiveren bij die laatste vijand? Met alles wat er in zijn leven is gebeurd, weet Jakob dat hij de doodsrivier niet door zal kunnen gaan dan alleen met Christus. 'Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE'.

Liggend op zijn sterfbed legt hij zijn voeten tezamen op het bed en geeft hij de geest. Hij mocht thuiskomen in het hemelse Kanaän om daar voor eeuwig te wonen. Jakob, een ellendig mens, is verlost van zichzelf. Voor eeuwig zal Israël getuigen: 'Ik dank God door Jezus Christus, onzen Heere' (Rom. 7:25).

Geliefde lezer wat een weldaad om zo'n sterfbed te mogen hebben. Maar ik vraag het aan u en jou: hebt u, heb jij dat ook al geleerd, dat we zonder Christus niet kunnen leven en sterven? Is Hij uw Zaligheid al geworden? 'Wij vliegen daarheen' (Ps. 90:10b). Hoe noodzakelijk is het voor ons allen om Hem te kennen. Want dan alleen kunt u met verwachting zingen:

*Dan ga ik op tot Gods altaren,
Tot God, mijn God, de bron
van vreugd;
Dan zal ik, juichend, stem en snaren
Ten roem van Zijne goedheid paren,
Die, na kortstondig ongeneugt,
Mij eindeloos verheugt.*

(Psalm 43:4, ber). ♦

Uit:
HET ABC VAN HET GELOOF
dr. A. Comrie
(uitg. De Banier, 2016).

V

VERWACHTEN

Een tweede benaming onder de letter V geeft aan dat het geloof een 'verwachten' genoemd wordt. Jes. 40 vers 31: 'Maar die den HEERE verwachten, zullen de kracht vernieuwen', en wat er verder volgt. Dit is een treffende benaming van het geloof. Het is ook de laatste in onze alfabetische reeks, want bij de volgende letters vinden we niets wat als benaming van het geloof aan de orde gesteld moet worden, of het is al besproken. Omdat 'verwachten' zo'n uitnemende benaming betreft, zullen we de tekst wat uitvoeriger onder uw aandacht brengen.

We stellen twee zaken aan de orde:

1. Degenen voor wie deze belofte is bedoeld; er wordt geschreven over hun geliefde werk ten opzichte van de Heere;
2. De belofte zelf die hun wordt gedaan.

1. Voor wie de belofte bedoeld is

Wat het eerste betreft, zij voor wie deze blijde toezeggingen bedoeld zijn, worden beschreven als mensen 'die de Heere verwachten'.

Het Voorwerp van hun verwachting is de HEERE, Jehova. De gelovigen stellen geen vertrouwen op bergen of op een menigte van heuvelen, maar al hun verwachting is van de Heere, Die hemel en aarde geschaapen heeft. In Hem is ook alles wat voor hen een steun-om-op-te-hopen en een verwachting kan zijn. Hij is toch, zoals in het voorafgaande gedeelte gezegd is, de machtige en eeuwige God, Die het doen kán, en de gewillige God, Die het doen wíl! Daarom zien we ook dat geen enkele van de heiligen op een 'vleser arm' ►

► heeft vertrouwd, wetend dat degenen die dat doen vervloekt zijn (zie Jer. 17:5). Integendeel, zij hebben op de Heere HEERE vertrouwd, op Hem Die een eeuwige Rotssteen is, waarin veiligheid en sterkte is te vinden (zie Jes. 26:4). O, gelukkige mensen! Want wie op Hem vertrouwen, zijn als de berg Sion, die in eeuwigheid niet zal wankelen. Zij zullen staande blijven, ook al zouden hun vlees en hun geest bezwijken. Hij is de Rotssteen van hun hart en hun Deel in eeuwigheid.

Zij voor wie de beloften bedoeld zijn, worden omschreven als degenen 'die de Heere verwachten'. Vanwege de wortel in het grondwoord 'vekovee' wordt dit werkwoord soms vertaald door 'wachten', soms door 'hopen' of door 'verwachten', zoals hier gebeurt door onze gewaardeerde vertalers. Het betekent eigenlijk 'met het sterkste verlangen in het hart naar iets toe gaan' om dat werkelijk in bezit te krijgen. Zoals de tweede vervoeging in het grondwoord duidelijk maakt, is het beeld ontleend aan de snelle stroming in het water, vanaf het moment dat twee of meer wateren in één stroom verdergaan. U kunt dus vaststellen dat dit 'verwachten' het aanhoudend, vast gefundeerd en ernstig uitzien van de gelovige aangeeft, om al die zaken van God in bezit te krijgen die Hij in Zijn verbond beloofd heeft te willen geven. Deze zaken kan Gods kind niet missen.

Laten we hierover maar wat uitweiden, zodat u dit heerlijke werk van de ziel ten opzichte van de Heere een beetje gaat begrijpen. Daarom willen we de volgende zaken nagaan:

- Waarin dit verwachten bestaat;
- Wat de gelovigen verwachten;
- Waarin zij de Heere verwachten;
- Enige kenmerkende trekken van het verwachten aanwijzen;
- En aangeven waarmee dit werk van de ziel gepaard gaat. ♦

► wordt vervolgd

De grote lijnen van de Schrift

ds. D. de Wit, Kesteren

Jonge mensen en hun ouders worden nogal eens geconfronteerd met Bijbelteksten waaruit enerzijds het zalig worden bijna onmogelijk lijkt te zijn, en anderzijds de deur zo wijd open lijkt te staan dat het enige wat gedaan moet worden is geloven en komen, alsof de Heere alle mensen wil zalig maken.

Jongeren voelen aan dat dit niet klopt, maar weten niet goed een antwoord te geven. In deze artikelserie wordt geprobeerd hen te helpen door wat handvatten te geven in het Schriftuurlijk Bijbellezen. Hierbij zal eerst gekeken worden naar de tekst zelf en de vragen die deze tekst geeft. De antwoorden zullen worden gezocht in de context van de tekst en het geheel van de Schrift, waarbij gebruikgemaakt wordt van de kanttekeningen die onze Statenvertalers ons hebben nagelaten.

We hopen van harte dat de Heere de overdenking van de Schrift niet alleen wil gebruiken om antwoorden te krijgen voor een ánder, maar dat Hij dit ook gebruiken wil voor uw en jullie hart.

Goed lezen

Ondertussen zijn er al een paar belangrijke zaken genoemd. Allereerst het goed lezen van Gods Woord. Dat kost tijd en aandacht. Het is zeer aan te bevelen om de Bijbel in zijn geheel te lezen, te beginnen bij Genesis 1 en te eindigen bij Openbaring 22, om dan weer opnieuw te beginnen. Wanneer steeds een stukje wordt gelezen, of afwisselend bijvoorbeeld

's morgens het Oude Testament en 's avonds het Nieuwe Testament, maken we ons Gods Woord eigen en komen de grote lijnen van de Schrift naar voren. Zo worden we niet 'overgeleverd' aan een enkele, vaak uit zijn verband geciteerde tekst.

Het is ook zeer nuttig om de verwijsteksten, zoals ze in de kanttekeningen worden genoemd, op te zoeken, waardoor ook het geheel van de Schrift dichtbij komt. Daarnaast worden de teksten in de context gelezen, dat wil zeggen: in het verband van de andere teksten die om de gelezen tekst heen staan.

Sowieso is het ook zeer nuttig om de kanttekeningen erbij te lezen. Deze geven veel uitleg over de redenen voor de manier waarop de tekst vertaald is en geven vaak ook de keuzemogelijkheden aan waarvoor de Statenvertalers hebben gestaan. Zo is het mogelijk redelijk dicht bij de oorspronkelijke tekst te komen waarin de Heere Zijn Woord heeft laten opschrijven.

Een tweede groot voordeel van de kanttekeningen is dat hierdoor een gereformeerde uitleg van de Schrift wordt gegeven, waardoor niet alleen de tekst duidelijker kan worden, maar

De Statenvertaling kan eigenlijk niet zonder de kanttekeningen gelezen worden.

ook het bevindelijke leven, gegrond op de Schrift, naar voren wordt gebracht. Wanneer we Gods Woord zonder de kanttekeningen lezen, missen we dus bijzonder veel. We zouden het nog sterker kunnen zeggen: de Statenvertaling kan eigenlijk niet zonder de kanttekeningen gelezen worden.

Voorbeelden

Gaan we op deze manier Gods Woord niet lezen door de bril van mensen? Die vraag kan ik me goed voorstellen. Toch menen we dat dit niet het geval is. De Statenvertalers hebben het Oude Testament in het Hebreeuws voor zich gehad en het Nieuwe Testament in het Grieks. Bij het vertalen hebben zij keuzes moeten maken, omdat de tekst naar een andere taal moest worden overgebracht. Als er in de kanttekening Hebr. of Gr. staat, wordt omschreven welke mogelijkheden deze grondtalen geven, of hoe het nog letterlijker had weergegeven kunnen worden. Zo staat in Genesis 1 vers 2 bij het woord

‘woest’: ‘In het Hebreeuws woestheid of ongestaltheid, en ledigheid of ijdelheid’. Daarna volgt een uitleg: ‘hetwelk van de aarde gezegd wordt, omdat zij was zonder zulke gedaante, orde, onderscheid, sieraad, gebruik, en de inwoners, die naderhand daarin geschapen zijn’. Daarna volgt hoe deze woorden in het geheel van de Schrift worden gebruikt: ‘Met deze Hebreeuwse woorden wordt elders in de Heilige Schrift uitgedrukt de uiterste verwoestheid, ongestaltenis, ijdelheid, nietigheid of ledigheid die ergens in is’.

Nieuwe Testament

Bij de woorden ‘op de wateren’ zegt kanttekening 9: ‘Hebr. op het aangezicht der wateren’. Hier lezen we een nóg letterlijkere vertaling, wat kan

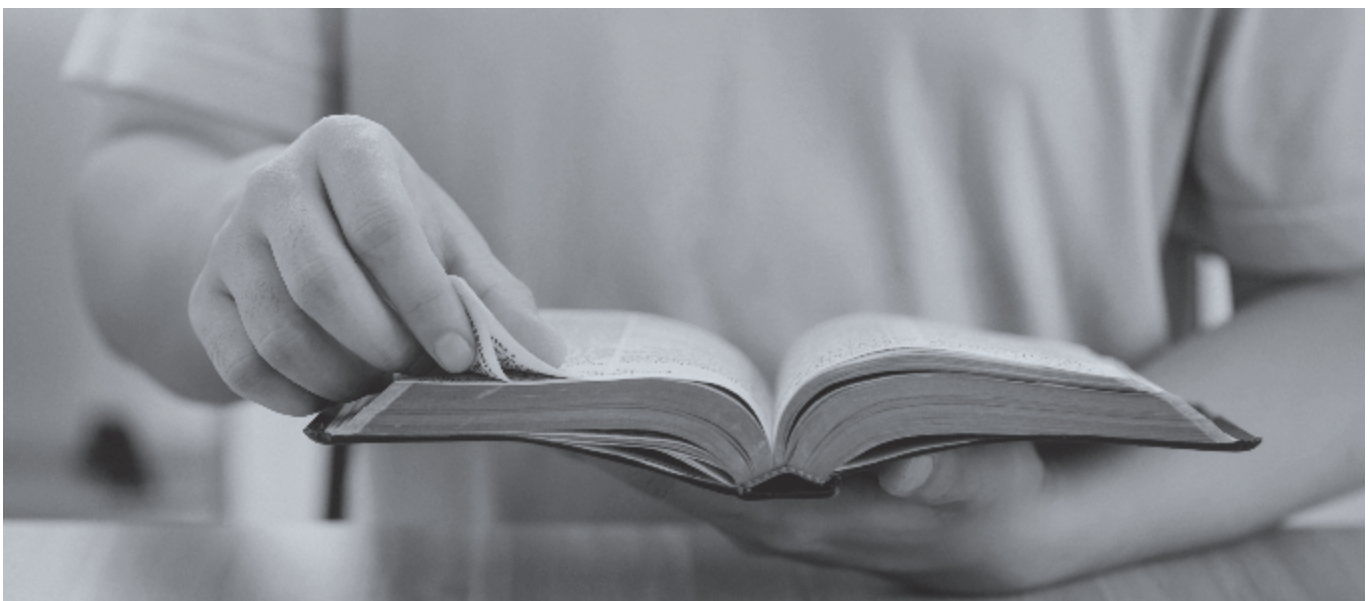
helpen om de tekst beter te verstaan. De kanttekening helpt daar ook in door uitleggend toe te voegen: ‘dat is, op het opperste der wateren die de aarde bedekten’.

Een voorbeeld uit het Nieuwe Testament is Lukas 2:10: ‘En

de engel zeide tot hen: Vreest niet; want zie, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal’. Bij het woordje ‘verkondig u’ zegt kanttekening 14: ‘Gr. evangeliseer’. De kanttekening legt verder uit: ‘dat is, verkondig blijde tijding’. Door kanttekening 15 te lezen, weten we gelijk dat ‘al den volke’ ziet op Gods volk (in het enkelvoud).

In het volgende artikel willen we Johannes 1 vers 12 bezien: ‘Maar zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijn Naam geloven’. We hopen u/jullie dan bij de hand te nemen om te helpen deze tekst in zijn verband te lezen met de bede de zin en mening van Gods Geest te mogen verstaan. ♦

► wordt vervolgd

► Het is zeer aan te bevelen om de Bijbel in zijn geheel te lezen, te beginnen bij Genesis 1 en te eindigen bij Openbaring 22, om dan weer opnieuw te beginnen.

1. Strijd om de Bijbelse waarheid
2. De mens is van zijn plaats
3. **Geld is gevaarlijk**
4. Man/vrouw markeert ons bestaan
5. Gods zorg in de gemeente

Geld is gevaarlijk

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

**‘Gij kunt God niet dienen en den Mammon’ (Luk. 16:13b).
Zo waarschuwt de Heere Jezus voor afgoderij met ons geld.
Dat is een belangrijk middel voor de macht der duisternis.
Vele mensen houdt hij ermee in zijn macht. Geld is gevaarlijk.**

Wat geld betreft, beleven we een bijzondere tijd. De huizenprijzen zijn torenhoog. Jonge stellen moeten beiden werken en krijgen het dan nog vaak maar moeilijk rond. Veel mensen hebben een schuld (studie, hypotheek, enz.). Vaak gaat het om enorme bedragen.

Daar staat tegenover dat we over het algemeen baden in weelde. Speelgoed voor de kinderen, voorzieningen voor de ouderen en prachtige stelsels voor gezondheidszorg en onderwijs. Overall in ons huis is geld. Het pasje en de creditcard gaan altijd mee. We zijn eigenlijk verweende mensen.

We zouden zomaar denken dat alles voor geld te koop is.

Drie problemen met geld

Is het terecht om geld als inzet te zien van geestelijke strijd? Bijbels gezien zijn er aan geld minstens drie problemen verbonden.

1. Geld is een middel om te voorzien in aardse behoeften. Nu is dat vanuit de Bijbel zeker geoorloofd. Alleen worden we op allerlei manieren opgeroepen er ons hart niet op te zetten. ‘Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zo zoekt de dingen die boven zijn,

waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods. Bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn’ (Kol. 3:1,2).

2. In Lukas 16 wordt rijkdom en geld niet alleen aangeduid als een afgod. Tot twee keer toe noemt de Heere Jezus deze Mammon ‘onrechtvaardig’ (vers 9 en 11). Geld heeft een aantrekkingskracht op zondige eigenschappen als hebzucht en hoogmoed. Het kan versterkend werken op zondige praktijken als bedrog, geweld, diefstal en weelderigheid.
3. Het kernbezwaar is dat het principe van geld haaks staat op het principe van het Koninkrijk van God. We hebben wel schuld bij God en de naaste. Maar we kunnen op geen enkele manier betalen. Gods kinderen kunnen dat ook na ontvangen genade niet.

Een goed voorbeeld

Het is fijn om over geld te beschikken. Zo kunnen we kopen wat we nodig hebben. En hebben we ook iets om te geven aan mensen in nood. Maar ziet u dat geld ook erg gevaarlijk is? Het is inderdaad inzet van de geestelijke strijd tussen God en de macht der duisternis.

Onze jongeren kunnen er niets aan doen dat ze in deze tijd volwassen worden. Wij ouders hebben daarmee alleen maar een grotere verantwoordelijkheid. Welke houding geven we hun mee? In de gelijkenis van Lukas 16 zijn vriendelijkheid en de menselijke maat sleutelwoorden. Het gaat niet om de klinkende munt, maar om de geestelijke vrucht. ‘Maar dit zeg ik, broeders, dat de tijd voorts kort is; opdat ook die (...) kopen (zijn), als niet bezittende’ (1Kor. 7:29-30). Als het over geld gaat, prijst de Heere Jezus wereldse mensen om hun voorzichtigheid (Luk. 16:8). Zij zijn beter op hun aardse toekomst gericht dan christenen op hun hemelse toekomst. Zo bezien zetten zij hun geld efficiënter in. Is het bij u ook zo tobben met de Bijbelse vreemdelingschap?

- ▶ Het beste middel in de geestelijke strijd tegen de Mammon is: veel handeldrijven op de markt van vrije genade.

De gouden plaat aan de hoed

ds. C.A. van Dieren, Uddel

Bevrijding van afgoderij

Doorzien wij bij ons geld de ernst van onze tijd? We hebben de levendmakende bediening van de Heilige Geest nodig. In de ware bekering sterft een mens aan de zonde en vindt hij het leven in Christus. Door Zijn ontdekkend licht zullen we iets leren zien en doorworstelen van onze geestelijke nood en schuld ten opzichte van de heilige en rechtvaardige God. Door Zijn liefde worden we ingewonnen voor een leven naar Zijn heilig Woord. Wat is dan het beste middel in de geestelijke strijd tegen de Mammon?

Dit: veel handeldrijven op de markt van vrije genade. Alle rijkdom van de wereld zinkt in het niet bij de schatten van Christus. 'Rijkdom en eer is bij Mij; duurzaam goed en gerechtigheid. Mijn vrucht is beter dan uitgegraven goud en dan dicht goud; en Mijn inkomen dan uitgelezen zilver. Ik doe wandelen op den weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts; Opdat Ik Mijn liefhebbers doe beërven dat bestendig is, en Ik zal hun schatkamers vervullen' (Spr. 8:18-21).

Christus' rijkdom is duurzaam; tot in eeuwigheid. Hij heeft gerechtigheid aangebracht. Hij voldeed de schuld bij Zijn Vader en bracht vrede aan voor Zijn aangezicht. Hij schenkt Zijn schatten weg aan de Zijnen. Dit is zo zeker als een erfenis is voor kinderen. En Hij zorgt er Zelf voor dat de Zijnen wandelen in de wegen van Zijn gerechtigheid.

Door dit geestelijk handeldrijven wordt de kwade macht van geld gebroken en krijgt Gods Koninkrijk gestalte. Dit is nodig en zeer profijtelijk voor het persoonlijk leven. Hoe diep is onze verlorenheid dat we geen heerlijkheid zien in de schatten van Christus. Of kunt u God niet missen? Is de rijkdom van Christus vanwege uw schuld voor u onbetaalbaar? Hoor hoe Hij aanmoedigt: 'Komt, koopt zonder geld, en zonder prijs' (Jes. 55:1). ♦

► wordt vervolgd

Verder zult gij een plaat maken van louter goud, en gij zult daarin graveren, gelijk men de zegelen graveert: DE HEILIGHEID DES HEEREN. En gij zult dezelve aanhechten met een hemelsblauw snoer, also dat zij aan den hoed zij; aan de voorste zijde des hoeds zal zij zijn.

Éxodus 28 vers 36 en 37

Het valt op dat bij elk van de vier kledingstukken van de hogepriester gouden sieraden horen. De hemelsblauwe mantel heeft aan de zoom gouden schelletjes, de efod draagt op elke schouder een gouden kasje met een sardonysteen en aan de borstlap zijn gouden vattingen waarin de twaalf edelstenen van de stammen Israëls zitten. Ook de hoed van Aäron heeft een gouden sieraad. Op de voorzijde moet met hemelsblauw snoer een gouden plaat bevestigd worden, waarop gegraveerd staat 'DE HEILIGHEID DES HEEREN'. Dat opschrift is voor het volk duidelijk te zien. Het bepaalt ons bij de heilige God en een onheilig volk. Hoe krijgt dat volk vrijmoedig toegang tot de troon der genade? Alleen door Aäron met de hoed en gouden plaat, de koninklijke kroon.

Wat is het wonderlijk, dat in vers 38 staat: 'Opdat Aäron drage de ongerechtigheid der heilige dingen'. Het gaat dus niet over ónheilige dingen. Nee, het is het beste en heiligste werk van de priesters - beeld van Gods Kerk - dat door de hogepriester verzoend en gezuiverd moet worden. In dat werk is altijd te kort vanwege de aanklevende onzuiverheid van de mens. Buiten de hogepriester kunnen priesters en volk dan ook niet voor God bestaan. We mogen hier van Christus wel uitroepen: Meer dan Aäron is hier! Door een bittere weg van vloek en oordeel, van lijden en sterven heeft de grote Hogepriester het recht op de koninklijke hoed met de gouden plaat

gekregen. Als de grote Overwinnaar is Hij verrezen en Hij zal niet alleen de schuld verzoenen, maar Zijn Kerk ook van alle onreinheid zuiveren.

Weet u wie troost put uit dit onderwijs? Geen rijke jongeling vol van goede werken, maar zij die hun ongeluksstaat inleven en van wie de kroon van het hoofd gevallen is. Het brengt zulken zo laag bij de grond. Zelfs in het tere leven kunnen ze niets voor de Heere voortbrengen. O, die ongerechtigheid van de heilige dingen. Kent u dat? Wat leeft in het hart als u voor Gods aangezicht met het allerheiligste bezig bent? Hoe is het in de binnenkamer, in het Bijbellezen, in het mediteren, in de gebeden? 'Heere', zucht de Kerk, 'reinig mij toch van die verborgen afdwalingen'. En de Hogepriester zál ze heiligen en met Zijn volmaaktheid al hun onvolmaaktheid volkomen bedekken, heiligen en reinigen. In het stervensuur zullen ze heilig voor het aangezicht van de Vader gesteld worden. En dan? Dan zullen ze de eerkroon, die ze ontvingen, voor de troon werpen om de Hogepriester eeuwig te kronen en te verheerlijken.

Vragen:

1. Welke betekenis heeft het opschrift op de gouden plaat?
2. Wat wordt bedoeld met de woorden: Meer dan Aäron is hier?
3. Wat is de troost voor Gods kinderen om door Christus geheiligd te worden?

► wordt vervolgd

In Amerika gebleven

Ds. W.C. Lamain veertig jaar geleden overleden

A. Bel, Vlaardingen

‘De boot schommelde nogal eens, maar niet minder vanbinnen. Ik heb mijn vrouw, voor wie het ook niet meeviel om te vertrekken en die ook een onbekende toekomst tegemoet ging, getroost dat het misschien toch maar vier of vijf jaar zouden zijn en dan weer terug naar het oude vaderland’.

Dat zei ds. W.C. Lamain in 1947 toen hij op weg was naar Amerika omdat hij het beroep van de gemeente Grand Rapids had aangenomen. Maar hij is in Amerika gebleven tot zijn overlijden. Dat was op 30 november 1984, veertig jaar geleden.

Iedere dag preken

Wat is er veel over ds. Lamain geschreven en wat heeft hij zelf ook veel herinneringen op papier gezet. Als hij vertelde over de vele ontmoetingen die hij met Gods kinderen gehad had, was hij lange tijd aan het woord. Hierover en over zijn ijzersterk gestel vertelde de Hervormde predikant ds. J.T. Doornenbal in 1957 het volgende: ‘Ik ben niet zo’n krachtfiguur als mijn goede vriend ds. Lamain, die het presteerde in de zes of zeven weken die hij in het vaderland doorbracht iedere dag te preken, soms drie of vier maal per dag, en die na een dag van vier diensten nog als een wervelwind in mijn pastorie kwam binnenstormen, ’s nachts om twaalf uur nog een warme maaltijd naar binnen werkte, tot twee uur aan één stuk zat te praten, en ’s morgens weer bijtijds uit zijn bed kwam, volkomen uitgerust, om zijn tocht met nieuwe energie weer voort te zetten’.

Wat zijn er veel gemeenten geweest

die vaak ds. Lamain beroepen hebben. Werkendam zelfs veertien keer. Maar ook Barneveld en Genemuiden hebben ds. Lamain bij herhaling beroepen. Genemuiden zelfs nog in 1981, toen ds. Lamain 77 jaar oud was. De gemeente telde toen 1500 leden en doopleden. En dan Rotterdam-Zuid, waar ds. Lamain van 1932 tot 1943 predikant geweest is, na drie jaar de gemeente in Leiden gediend te hebben. Wat was hij aan Rotterdam verbonden. Hij heeft zelfs overwogen om daar een graf te kopen, omdat hij dacht nooit te zullen vertrekken. Maar in 1943 leidde de weg naar Rijssen en in 1947 naar Amerika.

Tot drie keer toe

In 1970 hoorde ik in onze gemeente in Den Helder een preek van ds. Lamain lezen. Na de kerkdienst was ik bij de familie Van der Beek. Er werd over de preek gesproken, en - zoals dat vaak gebeurt - ook over de predikant, gelukkig toen in positieve zin. ‘Er is een volk dat mag geloven dat ds. Lamain nog eens terugkomt naar ons land’, zei mevrouw Van der Beek. Haar man, ouderling A. van der Beek, zei toen: ‘Ja, voor zoets is er altijd wel een volk te vinden’.

In Barneveld is tot drie keer toe nadat de gemeente vacant geworden was, het eerste beroep op ds. Lamain uitgebracht, in 1956, in 1962 en in 1969. Over de verkiezing in 1962 vertelde ds. K. de Gier eens wat er toen voorvallen is. Ouderling Aart Schreuder was voorzitter van de kerkenraad en hij leidde dus de ledenvergadering. Hij zei: ‘We gaan kiezen uit het tweetal ds. Lamain uit Grand Rapids... en... en...’. Toen bleef hij steken en hij vroeg aan een ambtsbroeder: ‘Wie was die andere ook alweer?’ Het kwam die andere dominee ter ore, en hij was er erg ontstemd over. Ds. De Gier: ‘Het viel bij hem in het vlees’.

Geen woord Engels

Ds. Lamain heeft veel preken nagelaten. Toen hij in Grand Rapids kwam, waren daar twee gemeenten. In de ene gemeente werden de diensten in het Hollands gehouden, in de andere gemeente in het Engels. Maar ds. Lamain sprak geen woord Engels. Hij schreef: ‘In die taal spreken op de preekstoel, dat was geheel uitgesloten. Er bleef maar één weg open, en dat was de preek in het Engels lezen. Dat hield vanzelf in dat ik eerst de preek in het Hollands schrijven moest, daarna moest er iemand gevonden worden die de preek vertaalde, en dan zodanig instuderen om hem op de meest duidelijke wijze te lezen in de kerk’.

Veel van deze preken zijn in boekvorm uitgegeven. En later zijn er ook nog veel preken uitgegeven. Zo spreekt ds. Lamain nog nadat hij gestorven is. ♦

De zuivere Woordbediening

ds. G.J. van Aalst, Nieuw-Beijerland

Ds. Abraham Hellenbroek hoef ik bij onze lezers niet te introduceren. We kennen zijn vragenboekje en hopelijk nog meer. Zo was ds. A. Moerkerken altijd onder de indruk van zijn grondige, voorbeeldige preekwijze.

Dat laatste blijkt ook heel duidelijk uit de nieuwe uitgave "Nuttige mengelingen". Ds. H. Brons is onlangs op de preken van de Rotterdamse Hellenbroek gepromoveerd. Hij heeft ons in De Saambinder doen delen in actuele lessen uit Hellenbroeks preken. Graag vragen we aandacht voor deze nieuwe uitgave van de Stichting Gereformeerd Erfgoed, die in samenwerking met uitgeverij Gebr. Koster voor deze uitgave(n) zorgdraagt. De stichting heeft als zeer te waarderen doel de geschriften van onze achtenswaardige oudvaders in een betrouwbare en toegankelijke hertaling ter beschikking te stellen voor een breder publiek. Dat streven verdient ongetwijfeld onze steun. Men probeert bewust de prijs laag te houden, dat is ook te waarderen, zeker gezien de intensieve arbeid die met een dergelijke heruitgave gemoeid is. De stichting is nu bezig met "Al de werken van Abraham Hellenbroek". Na "De kruistriomf van Vorst Messias" en "het Hooglied van Salomo" verschijnt nu dus deze fraaie uitgave van "Nuttige mengelingen". De projectleiding berust bij ouderling A.A. Roukens. De zorgvuldige hertaling wordt verzorgd door mevrouw R. Pieterman, die haar sporen in dit monnikenwerk verdiend heeft. Ze wordt bijgestaan door taalkundige medewerkers/adviseurs onder eindverantwoordelijkheid van het stichtingsbestuur. Overigens

is het bestuur dringend verlegen om fondsen voor hun werk.

21 preken

Om een indruk te geven van de inhoud graag het volgende. Bij het doorbladeren laten we de eerste bladzijden maar rusten: de approbatie, kopie van het privilege van de Staten van Holland, een toen gebruikelijke opdracht, een lang Voorwoord aan de 'waarde en bescheiden lezer', enzovoort. Het gaat om de eigenlijke inhoud. In "Nuttige mengelingen" staan 21 preken over verschillende teksten uit het Oude Testament (11 preken) en het Nieuwe Testament (10 preken). Dat is het eerste deel, van bladzijde 35 tot 280. Het tweede deel bevat 33 preken over Jeremia 7, vers voor vers, waarboven staat 'Gods getrouwe waarschuwing door de profeet Jeremia aan heel Juda en Jeruzalem'. Ten slotte is er een indrukwekkend namenregister toegevoegd, waaruit de brede (klassieke) belezenheid van Hellenbroek blijkt.

In een boekbespreking mag een beoordeling worden verwacht. Maar preken van Hellenbroek hebben mijn beoordeling niet nodig. Wat ik nog wel zou willen? Dat is dit: om samen met u als lezer, gemeentelid of ambtsdrager, eens zo'n preek van Hellenbroek door te nemen. Bij voorbeeld de zeventiende preek over Lukas 18. In deze preek vinden we

verschillende aspecten die al eeuwenlang de zuivere prediking kenmerken. Hier beluisteren we onbevangen mét de Kerk der eeuwen een eerlijke en zuivere Woordbediening.

Grote eerbied

Wat bij Hellenbroek op een ontroerende manier opvalt, is de grote eerbied voor het geïnspireerde Woord van God. Hij begint bij de zuivere bron van de Heilige Geest en blijft daaruit putten. Aan deze bron zijn we immers heilig verplicht er grondig kennis van te nemen, om vervolgens de gemeente daaraan te binden. Er wordt voor de hoorders dan ook niets toegepast dat niet eerst door zorgvuldige exegese is verkregen. Dat is Woordbediening! Dan kan het ook wel lijden om steeds te vragen: waar staat dat? Er wordt dus aan de tekst niets 'geestelijks' toegevoegd wat er niet uitdrukkelijk staat. Vervolgens valt op hoe overzichtelijk Hellenbroeks preken zijn opgebouwd. Dat komt de communicatie tussen prediker en hoorder alleen maar ten goede. Dat blijft ook van grote waarde, zeker in onze tijd van ontleding. In de onderwijzing van de Schriften is overzichtelijkheid een belangrijk hulpmiddel. De klacht van de hoorder in onze tijd is nogal eens dat 'het zo moeilijk is'. Dat is niet altijd terecht, maar we zijn wel gehecht aan zelfonderzoek. Nu dan, is er voldoende structuur in ónze verkondiging? Een derde aspect dat ik wil noemen, is de welmenende onbevangenheid waarmee Hellenbroek het Evangelie de gehele gemeente aan het hart legt. En als laatste dat hij in zijn aansprekende toepassingen duidelijk onderscheid maakt tussen bekeerd en onbekeerd, en ook tussen Gods kinderen onderling, naar de mate des geloofs. Genoeg om elkaar op te wekken bij deze waarheid te blijven, om die te beleven, om naar deze geschriften te grijpen, en om die onder Gods zegen te overdenken, als oud goud dat nooit in waarde vermindert. Jong en oud, neem toch en lees. ♦

"Nuttige mengelingen", A. Hellenbroek; uitg. Gebr. Koster in samenwerking met Stichting Gereformeerd Erfgoed; 662 blz., € 44,90 (bij inkoop op alle werken € 39,90).

Hij is nabij

ds. H.J. Agteresch

uitg. De Banier; 73 blz., € 11,95.

Wat zijn er veel verschillende ziekten, wat is er veel verdriet. Velen gaan er gebukt onder. Gods kinderen leven ook nog iets anders in, een dodelijke ziekte. Zij roepen het met Paulus uit: 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?' In hun binnenste huist een walgelijke kwaal, iets wat scheiding maakt tussen God en de ziel. Het is hun eigen schuld, want ze hebben God verlaten, dagen zonder getal. Ze hebben hun Maker, hun Weldoener, op het hoogst misdaân, ze zijn van het heilspoor afgegaan. Dat geeft pijn vanbinnen, hartzeer, zielenpijn en bittere smart. Ds. H.J. Agteresch, predikant te Werkendam en voorheen als internist-hematoloog verbonden aan het Admiraal De Ruyter Ziekenhuis in Goes, schreef in 2013 al het boek "Ziekte en genezing in de Bijbel". Nu verschijnt van zijn hand het boekje "Hij is nabij", met daarin twaalf meditatie's ter

bemoediging voor zieken en voor hen die een kruis te dragen hebben. Het boekje wil ook antwoorden geven 'op vragen van hen die zuchten onder de ziekte van hun ziel'. De auteur wijst er op dat velen druk zijn met de gevolgen van de ziekte. 'Maar de Heere wil dat we zullen stilstaan bij de oorzaak van de ziekte. De Heere laat zien hoe het vanbinnen met ons is. Hij spreekt over de plaag van ons hart'. Ds. Agteresch zegt in dit verband dat de hemelse Cardioloog ons hart onderzoekt en de uitslag daarvan is: 'U hebt een plaag in uw hart, u hebt terminaal hartfalen'.

Dit is een gepast boekje voor zieken en ellendigen. Niemand is te ziek of te ellendig om door Hem geholpen te worden. 'Er is genezing te vinden onder Zijn vleugelen voor doodzieke, schuldige zondaren. De polikliniek van de hemelse Arts is 24 uur per dag open. En weet u wat er boven de deur van Zijn praktijk staat geschreven? Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen'.

J. van 't Hul, Lieren

De heerlijkheid der sterren

ds. B.J. van Boven

uitg. Gebr. Koster; 148 blz., € 16,90.

Na "Zo duurzaam als de zon" en "Bevestigd als de maan" is nu een nieuwe prekenbundel als derde deel in deze serie van de hand van onze geliefde broeder uit De Valk-Wekerom verschenen. Het is bijna twintig jaar geleden dat wijlen ds. C. Neele een prekenbundel deed uitkomen over de sterren. Vijf van zijn preken hebben dezelfde tekst of hetzelfde onderwerp als de preken van ds. Van Boven. Het feit dat er toch heel verschillende preken zijn gehouden over dezelfde teksten laat ons iets zien van de rijkdom en de diepte van Gods Woord. Er zijn, naast drie vrije stoffen, twee adventspreken, een kerstpreek en een nieuwjaarspreek opgenomen. Mede hierdoor is de bundel ook zeer geschikt om te gebruiken in de leesdiensten van onze (vacante) gemeenten. De preken zijn, zoals we dat van onze broeder gewend zijn, steeds

Schriftuurlijk/bevindelijk van karakter. De vragen die ertoe doen op weg en reis naar de nimmer eindigende eeuwigheid worden gedurig na aan het hart van de hoorders gelegd. Meerdere keren tijdens een preek is daar de toepassing gericht op het hart van de verschillende soorten hoorders. Er is onderwijs voor Gods Kerk en ook voor de kinderen is er regelmatig een woord. Hierbij wordt dan ook echt op een eenvoudige wijze uitgelegd wat de zin en mening des Geestes aangaande dat Schriftgedeelte is.

We besluiten met een oproep en een hartelijke aanbeveling. De oproep aan onze broeder is om deze serie een vervolg te geven. Als suggestie willen we noemen een serie preken over de hemel(en). Wij willen dit prekenboek al onze lezers met veel vrijmoedigheid aanbevelen. De Heere zegene ook deze arbeid van Zijn knecht rijkelijk onder ons, opdat die blinkende Morgenster een gestalte in ons zou krijgen. We weten dat dit ook de diepste wens is van onze broeder.

ds. R.T. Michielse, Sliedrecht

Israëlmanifestatie op de Dam

Namens het Deputaatschap voor Israël, ds. M.H. Schot, secretaris

toenemend antisemitisme. Dat gebed blijft ambtelijk maar ook persoonlijk nodig. Die oproep willen we hier graag herhalen.

Verder blijft het deputaatschap zich met de haar geëigende middelen inzetten om liefde voor Israël te wekken en antisemitisme te bestrijden. Dit is ook onze opdracht vanuit de Generale Synode. Het gaat dan onder andere om voorlichting in onze gemeenten voor jong en oud, cursussen, publicaties en bijeenkomsten. Tevens doen we samen met het deputaatschap Kerk en Overheid zo nodig een appél op onze overheid. We zullen als kerk niet zwijgen.

De Heere ontferme Zich over het Joodse volk in de vele aanvallen die op hen gedaan worden. Hij schenke nog vrede. Bovenal schenke Hij hun de vrede die er alleen te vinden is in de Vredevorst Jezus Christus. Laat dat een vast artikel zijn in ons gebed. ♦

Op de Dam in Amsterdam wordt op donderdag 28 november een solidariteitsmanifestatie georganiseerd om Joods Nederland een hart onder de riem te steken en antisemitisme te veroordelen. Initiatiefnemer is de Israëlische ambassade in Nederland. *Christenen voor Israël* is gevraagd een en ander te organiseren. Ons deputaatschap is benaderd om hieraan deel te nemen. Wij staan van harte achter het doel van deze manifestatie en hebben respect voor diegenen die zich op deze wijze wensen uit te spreken. We zijn echter ook van mening dat dit voor een kerkelijk deputaatschap niet de aangewezen weg is. Voor ons als gemeenten en

voor ons als deputaatschap past de weg die ons in het boek Esther wordt aangewezen. Als Esther naar de koning gaat om te pleiten voor haar volk dat met ondergang wordt bedreigd, dan roept ze alle Joden te Susan op om zich met vasten te veroetmoedigen voor de Heere (Esther 4:16). Die veroetmoediging en het aanroepen van de Heere voor Zijn volk Israël past ons ook. Smekend om Zijn onverdiende genade en ontferming, en pleitend op de rijke beloften die er voor Israël nog liggen. Wij hebben in een brief aan onze kerkenraden op 8 november jl. aangedrongen op gebed voor Israël in deze moeilijke tijd van oorlog en

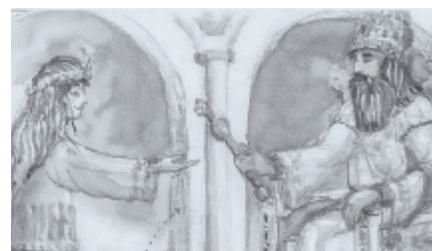
Bond van Zondagsscholen

Barmhartigheid, rechtvaardigheid, genade... En zo zijn er nóg vele Bijbelse begrippen te noemen. Wezenlijke begrippen uit de Bijbel, die we ook horen in de psalmen, de preek en de belijdenisgeschriften.

Het is belangrijk dat kinderen de betekenis van deze woorden kennen. Tijdens de thema-avond van de Zondagsscholenbond op 13 september jl. is hierbij stilgestaan. Juist de zondagsschool kan hier veel in betekenen. Wekelijks gaat Gods Woord open en wordt eenvoudig aan de kinderen verteld om hen te binden aan de Bijbel.

De inleider adviseerde om per zondag een of twee Bijbelse begrippen uit te leggen en te verweven in de vertelling

en deze ook te delen met de ouders. Om leidinggevend te ondersteunen heeft onze Bond in de vertelroosters aan iedere vertelling een Bijbels kernbegrip gekoppeld. Ook heeft ze twee delen van "Neig oor en hart" uitgegeven, waarin 52 Bijbelse begrippen worden uitgelegd. Zo wordt bij het woord 'hoop' koningin Esther als voorbeeld gebruikt. Daarnaast is er een praktische toepassing voor de kinderen. Leest u maar mee: '... Esther hoopt dat de Heere haar wil bewaren. Dat Hij het hart van de koning wil neigen. Dat kan de Heere. 'Des konings hart is in de hand des HEEREN, als waterbeken; Hij neigt het tot al wat Hij wil' (Spreuken 21:1). In alle moeilijke beslissingen mogen we de Heere vragen of Hij ons de

weg wil wijzen. We mogen de Heere ook vragen: 'Heere, wilt U met mij gaan?' We willen dan op Zijn goedheid hopen! Is het dan nog moeilijk? Misschien wel, maar dan mogen we ons aan de Heere overgeven. Dan kan Hij hoop en vrede geven'. Ook voor scholen en gezinnen zijn deze boekjes te gebruiken. De boekjes zijn te bestellen via onze webshop: bvzgg.nl ♦

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Zwolle,
ds. C. van Krimpen te Yerseke.

BEDANKT

voor Goudswaard,
ds. P.C. Vlot te Krabbendijke;
voor Middelharnis,
ds. J. van Laar te Barneveld-Zuid;
voor Sunnyside (Washington, VS),
ds. E. Hakvoort te Norwich
(Ontario, Canada).

VERSLAG VERGADERING CLASSIS RIDDERKERK 28 SEPTEMBER 2024

Ds. M.H. Schot opent namens de roepende kerk van Puttershoek de vergadering op de gebruikelijke wijze. De volgende punten worden gememoreerd: Vanuit Goudswaard: op 17 maart 2024 herdacht ouderling W. Izelaar dat hij 25 jaar ambtsdrager was. Op 22 augustus overleed S. van Steensel. Hij diende de gemeente 3 jaar als diaken en 49 jaar als ouderling. Vanuit Ridderkerk-Slikkerveer: op 27 april overleed J. Velthuizen in de leeftijd van 98 jaar. Hij had de gemeente gediend als diaken en als ouderling. Vanuit Zwijndrecht: op zondag 28 juli 2024 mocht de gemeente - na zeven weken in Hendrik-Ido-Ambacht gekerkt te hebben - voor het eerst in de gerenoveerde kerkzaal weer de dienst te houden. Het moderamen wordt gevormd door ds. J. van Rijswijk, preses; ds. M.H. Schot en ds. H.A. van Zetten, assessoren; ouderling N.J. Teerds, scriba. In verband met de correspondentie met

het bestuur van het Driestar-Wartburg College over achterliggende ontwikkelingen wordt besloten om het contact bovenclassicaal in stand te houden.

Het verzoek van de gemeente Nieuw-Beijerland om een vervolg te geven aan de bijeenkomst over kerkelijke eenheid wordt neergelegd bij het college van visitatoren.

De voorzitter van de Classicale Evangelisatie Commissie, ouderling M.J. de Vries, geeft een toelichting op de toegezonden stukken. Hij geeft aan dat er binnenkort een dienst zal zijn waarin belijdenis wordt gedaan en kinderen worden gedoopt. Deze dienst staat onder verantwoordelijkheid van de gemeente van Rotterdam-Zuidwijk. De belijdende leden zullen worden gestimuleerd op zondagmorgen een dienst in de Gereformeerde Gemeente te bezoeken en in de middag de samenkomst op de post. Er wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met kerkelijke grenzen en deze worden ook bespreekbaar gemaakt. Het is goed dat de belijdende leden een buddy uit eigen gemeente hebben.

Evangelist M. Rozema krijgt gelegenheid iets te zeggen over zijn werkzaamheden. Hij ervaart veel tegenstand van de duivel. Anderzijds is er grote verwondering. Er zullen kinderen worden gedoopt. 'Daarom heb ik in de laatste dienst het doopvont naast de spreekstoel gezet. Het is een opgericht teken, waarvan ook sprake is in Jozua 22 vers 28b. Het is wonderlijk dat in de laatste kerkdienst van de Oud Gereformeerde Gemeente in dit gebouw de toenmalige predikant de kanselbijbel niet heeft gesloten. Eben-Haëzer, tot hiertoe heeft de Heere

ons geholpen. Ook nu mogen mensen komen onder de bediening van het verbond'.

De deelname aan de commissie van appenzaken wordt voortaan op advies van het Deputaatschap Kerkrecht binnen de classis geregeld. In de achterliggende periode zijn alle gemeenten uit de classis bezocht. Naar aanleiding van de verslagen wordt gevraagd of er op classicaal niveau aandacht besteed kan worden aan de avondmaalspraktijken. Deze vraag wordt gelegd in de handen van het college van visitatoren.

Tijdens de rondvraag wordt voorgesteld om aandacht te besteden aan het pastoraat ten behoeve van dementerenden. Dat wordt voorgelegd aan de bestuurders van Cedrah en Salem. Ouderling H. den Broeder van de roepende kerk beëindigt de vergadering.

N.J. Teerds, scriba

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 28 en 204: het nieuwe adres van de fam. ds. G. Beens is met ingang van heden: Molenkamp 8, 3774 DC Kootwijkerbroek.

Blz. 34: Het nieuwe adres van de fam. ds. G.J.N. Moens is met ingang van heden: Ridderhof 16, 4461 TZ Goes. Dit is een tijdelijk adres. Met ingang van 20 februari 2025 wordt het nieuwe woonadres: Hollestelleweg 3 4441 TS Ovezande. Het telefoonnummer is nu: 06 42 13 59 80

Blz. 50: het telefoonnummer van mevr. P.C. van Belzen-Pieterse is gewijzigd. Het vaste nummer vervalt, het nieuwe nummer is: 06-10973434.

Berichten

EXCURSIE VOGG NAAR VEEN

Op zaterdag 30 november (14.00 uur) organiseert de afdeling West van de Vereniging van Organisten een excursie naar Veen. In de nieuwe kerk van de Geref. Gemeente (Mussentiend 10)

is een Bakker & Timmenga-orgel uit 1911 geplaatst. Gastheer Jan-Willem Pieterse zal het orgel demonstren. Er is uitgebreid gelegenheid het orgel te bespelen. Iedereen is welkom.

ORIËNTATIE OP ZENDING BIJ ZGG

Begin 2025 biedt ZGG opnieuw de avonden 'Oriëntatie op zending' aan. Tijdens vijf bijeenkomsten verdiepen deelnemers zich in een aantal thema's die onlosmakelijk aan kerkelijke zending

verbonden zijn. Tijdens de avonden is ook ruimte voor persoonlijke vragen. De 'Oriëntatie op zending' is geschikt voor iedereen met interesse in zending of met vragen over roeping en uitzending. Alle (praktische) informatie over de Oriëntatie op zending in 2025 is te vinden op www.zgg.nl/verdieping

Inschrijven kan tot uiterlijk 4 januari.

VERKOPING

Middelburg - Op zaterdag 7 december (10.00-13.30 uur) houdt vrouwenvereniging Hadassa een winterfair in de Zinderkerk, Schoutstraat 1. De opbrengst is voor verschillende goede doelen.

ZANGAVOND

Middelharnis - Herv. Kerk, vr. 6 dec., 19.30 uur, jongerenkoor Loïs, Delta mannenensemble, Willem den Boer, orgel, spreker: Arjen Guis (JBGG); kaarten via website Peter Wildeman; collecte voor JBGG.

Kerkdiensten

ZONDAG 1 DECEMBER 2024

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 14.30 uur ds. C. van Ruitenburch; **Aalst** 14.30 uur ds. P.C. Vlot; **Alblasserdam** 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Alphen aan den Rijn** 10.00 en 15.00 uur stud. W. de Jong; **Amsterdam** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Apeldoorn** 10.00 en 16.00 uur (H.D.) ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 19.00 uur ds. W.A. Zondag; **Bodegraven** 10.00 en 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Borssele** 14.00 uur ds. L. van der Kuij; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 15.30 uur ds. G. Pater; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 10.00 (H.A.) en 16.30 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Den Haag-Scheveningen** 15.30 uur ds. J.B. Zippro; **Deventer** 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Dinteloord** 18.30 uur ds. J.J. Tanis; **Doetinchem** 15.00 uur ds. A.T. Huijser; **Dordrecht** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.45 uur (H.D.) ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 15.00 uur ds. A.A. Brugge; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 9.30 en 16.00 uur ds. P.G. Heijkamp; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 17.30 uur stud. K.L. Blok; **Enter** 9.30 en 14.30 uur stud. K.L. Blok; **Ermelo** 18.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 9.30 en 18.00

uur ds. M. Karens; **Gorinchem** (locatie: Hoefslag 11, Gorinchem) 10.00 uur ds. M. Boersma en 17.00 uur ds. P.C. Vlot; **Gouda** 15.00 uur (H.D.) ds. H.J. Agteresch; **Goudswaard** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravensande** 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 15.00 uur ds. S. Maljaars; **Hoofddorp** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Houten** 10.00 uur ds. W.A. Zondag en 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Kampen** (locatie: Bovenkerk, Kampen) 9.30 uur (H.D.) ds. D.W. Tuinier en 15.30 uur ds. A. Schreuder; **Kamperland** 15.30 uur ds. M. Karens; **Kapelle-Biezelinghe** 10.00 en 16.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Katwijk aan Zee** 18.00 uur ds. A.J. de Waard; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 14.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 19.00 uur ds. J.B. Huisman; **Lisse** 10.00 en 15.30 uur ds. A.J. de Waard; **Marknesse** 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Meeuwen** 14.30 uur ds. J. Beens; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Middelburg-Centrum** 9.30 en 18.30 uur stud. J. Kroon; **Mijdrecht** 18.30 uur ds. W. Visscher; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Naaldwijk** 18.30 uur stud. W. de Jong; **Nieuw-Beijerland**

9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 en 18.30 uur ds. E. Bakker; **Nieuwe-Tonge** 10.00 uur ds. G.J. van Aalst en 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. B. Labee; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 15.30 uur ds. W.J. Karels; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. A. Schot; **Oostburg** 18.00 uur ds. A.E. Brijder; **Oosterland** 14.30 uur ds. M. Blok; **Oostkapelle** 9.30 en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Opheusden** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Oude-Tonge** 18.00 uur ds. C. van Ruitenburch; **Oudemirdum** 19.00 uur ds. A. Schot; **Poederloijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 9.30 en 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Puttershoek** 10.00 en 15.30 uur ds. J.W. Verweij; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 9.30 en 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Rotterdam-Alexanderpolder** 14.30 uur ds. W.A. Zondag; **Rotterdam-Centrum** 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. J.M. Evers; **Rotterdam-Zuidwijk** 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sliedrecht** 9.30 en 17.00 uur ds.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

R.T. Michielse; **Soest** 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. W. Visscher; **Spijkenisse** 19.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Sprang-Capelle** 9.30 en 15.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 10.00 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur ds. M. Boersma; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur (H.D.) ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 uur ds. J.J. Tanis; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veenendaal** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. B. Labee; **Viissingen** 15.00 uur stud. J. Kroon; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 15.30 uur stud. D. de Jong; **Werkendam** 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Wierden-Aadorp** 15.00 uur ds. S.W. Janse; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 14.00 uur ds. E. Bakker; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 16.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Zoetermeer** 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 3 DECEMBER 2024

Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. M.

Karens; **Tholen** 19.30 uur (Tijdrede) ds. J. van Rijswijk; **Uddel** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

WOENSDAG 4 DECEMBER 2024

Aalburg 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Barneveld-Zuid** 19.30 uur ds. J. van Laar; **Brakel** 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Capelle aan den IJssel-West** 19.45 uur ds. L. van der Kuijl; **Dinteloord** 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; **Dordrecht** 19.45 uur ds. W.A. Zondag; **Ermelo** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Hilversum** 19.45 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Klaaswaal** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Leiderdorp** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Marknesse** 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Middelharnis** 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Mijdrecht** 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Nunspeet** 19.30 uur ds. A. Schot; **Opheusden** 19.30 uur ds. W. Mouw; **Oud-Beijerland** 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 19.30 uur ds. G. Pater; **Rijssen-Noord** 19.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rotterdam-Alexanderpolder** 19.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Stolwijk** 19.30 uur ds. C. Hogchem; **Veenendaal** 19.30 uur ds. B. Labee; **Wageningen** 19.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Woerden** 19.30 uur ds. J. IJsselstein; **Zwolle** 19.30 uur ds. E. Bakker.

DONDERDAG 5 DECEMBER 2024

Hendrik-Ido-Ambacht 19.30 uur (voor de zending) ds. M. Blok; **Meeuwen** 19.30 uur

ds. J. van Rijswijk; **Oosterland** 19.30 uur ds. A. Schot; **Sprang-Capelle** 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn.

VRIJDAG 6 DECEMBER 2024

Groningen 15.30 uur (huw.bev.) ds. A.J. de Waard; **Krabbendijke** 14.00 uur (huw.bev.) ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 13.15 uur (huw.bev.) ds. J.J. Hoogerbrug; **Rijssen-Noord** 14.00 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijser; **Yerseke** 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Krimpen.

ZATERDAG 7 DECEMBER 2024

Dordrecht 10.30 uur (Dovendienst) ds. W. Harinck.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

ZONDAG 1 DECEMBER 2024

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 uur (H.D.) ds. P.C. Vlot en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur (Adventsdienst) evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Twee ruime **vakantiewoningen** te huur in de mooie Duitse Pfalz. Volop natuur, rust, ruimte. Het hele jaar door te huur, ook in de kerstvakantie. Meer info: www.beth-etham.de of 0049- 6385-9255577 (vaste net) of 0049-151-57262272 (mobiel met whatsapp). We spreken Nederlands!

Dv. heel december **3e tweedehands boek gratis***, in de winkel en online. Wesselseweg 178-2, Kootwijkerbroek. www.deboekenkamer.nl

TE HUUR bedrijfsruimte
300m² werk/opslag/kantoorruimte
Midden Nederland, Ederveen
Meer info? Bel 0657754138

URGENT: Mede als gevolg van gewijzigde belastingwetgeving moeten we afscheid nemen van onze ZZP-ers. Hiervoor zijn we op zoek naar **begeleiders in de regio Kesteren/Opheusden/Achterberg/Oud-Vossemeer**. Werktijden en omvang dienstverband in overleg te bepalen. Neem contact op met onze recruiter Mirjam Hardeman (06 39 36 75 89). Voor meer info kijk op www.werkenbijdeschutse.nl

EINDEJAARSGESCHENK

DS. A. MOERKERKEN

Aren rapen

Dagboek voor jong en oud

De netto-opbrengst (van de bestellingen via onderstaand adres) is volledig bestemd voor de Stichting Gereformeerd Erfgoed

€ 24,90 (exclusief € 3,50 verzendkosten).

Bestellen: A.J. Bax te Capelle aan den IJssel
e-mail: bax@kliksafe.nl
telefoon: 010-4519137

Acidophilus Plus (NeoLife) - probioticum:
ondersteunt een goede darmwerking,
verhoogt de weerstand tegen ongunstige
bacteriën en schimmels.
Kommie: 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

**Reformatische Psychologenpraktijk
Nederland** biedt identiteit bewuste
behandeling en begeleiding aan volwassenen,
jongeren en kinderen met psychosociale en
psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.
Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
0344 - 667042 of info@rpnederland.nl

www.rpnederland.nl

PRAKTIJKRUIMTE beschikbaar in
Achterberg voor **PLATTELANDSDOKTER**.
Voor info mail m.mulder@ellessadvies.nl
of bel 06-23011585

Huize Donkervoort
Open dagen **27, 28 en 30 december**
Tussen 11 uur en 17 uur.

Tevens is er deze dagen een verkoping
van oliebollen, snoeprollen, etc.
U kunt de bestelling tot uiterlijk
15 december doorgeven via:
info@huizedonkervoort.nl

Huize Donkervoort
Donkervoortterweg 9
3771 RR Barneveld

Gezocht: woning, 6 pers.,
mrt '25 - juni '25, **omg. Woudenberg,**
voor zendingsechtbaar, 0611973787

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van
**Johannus
Monarque
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

- * Ruim assortiment bladmuziek (ook klavar)
- * Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
- * Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andantorgels.nl

*Begravenisonderneming
de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravingen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begravenisondernemingdejongh.nl
www.begravenisondernemingdejongh.nl

ORGELBOUW ADVIES COMMISSIE

een betrouwbare partner!

- NIEUWBOUW
- RESTAURATIE
- OVERPLAATSING
- ONDERHOUD

ook voor
akoestische
vraagstukken

Voor meer informatie:
Dhr. H. den Hollander
T (010) 435 44 35
E h.den.hollander@kliksafe.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

HOEKMAN
Kantoor & Project

Levering
in heel
Nederland

Hoekman is uw leverancier van **tafels en
stoelen** voor **kerk, vergaderzaal
of consistorie**.

Maak een **vrijblijvende afspraak**
bij u op locatie.
U kunt dan kennismaken met onze
kwaliteit en jarenlange ervaring.

Noordzandstraat 34 | 4401 CG Yerseke
T 0113 572907 | www.piethoekman.nl

Werken bij VLK

**Senior
belastingadviseur**
Accountant
Salarisspecialist

Bekijk al onze
vacatures online.

Barneveld | Rhenen

werkenbijvlk.nl

Van Lienden & Kooistra
accountants en adviseurs voor familiebedrijven

VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR

AAN HUIS

☎ 06 - 36 29 43 14
🌐 wiltraamdecoratie.nl

De Vluchtheuvel
Christelijke psychosociale hulpverlening

Gastopvang
een time-out voor kind,
jongere of (jong) volwassene

[www.stichtingdevluchtheuvel.nl/
gastopvang](http://www.stichtingdevluchtheuvel.nl/gastopvang) voor informatie, een
hulpvraag of aanmelding als gastgezin!

HARKES
Begraffenissen

harkesbegravenissen.nl
0172 - 21 21 22

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

**Praktijk
den Uijl**

- ◉ HULPVERLENING
- ◉ COACHING
- ◉ TRAINING
- ◉ TOERUSTING

Nieuwkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke
T 06 34 13 30 13 E info@praktijkdenuijl.nl
I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal (gedeeltelijk) vergoed door ziektekostenverzekeraars

Word ook de baas over jouw stress en onrust!
Heb jij genoeg van onrust, stress, spanning,
gejaagdheid, angst, paniek en somberheid?

En ben jij op zoek naar ontspanning, rust in
je hoofd en weer lekker in je vel zitten?
Neem dan contact met mij op!

Albert van den Berge

Mét garantie op resultaat!

www.stressenonrustdebaas.nl
tel. 06-25081102

Voor ons koor 'Zingt des Hoogsten lof' te Meerkerk (aangesloten bij BZGG) zijn we m.i.v. januari 2025 op zoek naar een **enthousiaste DIRIGENT**. Wil je naast je baan, op de maandag (avond) met ons psalmen en nieuwe geestelijke liederen instuderen en ben je in staat om jezelf te begeleiden tijdens de repetitieavonden? Reageer dan! Voor info: zingtdeshoogstenlof@hotmail.com <https://cgkmeerkerk.nl/verenigingen/zangvereniging/>

Aanrader voor jong en oud: Rinus en de ramp op Oostdijk. Verschijnt DV 11 dec. Boekpresentatie m.m.v. ds. Vlot. www.ramshoorn.nl

Leven met autisme?
TAMIM
HULPVERLENING - COACHING - TRAINING
www.tamim.nu

Op jezelf wonen nog net een stap te ver?
Jongerenhuis "Wallenburg" in Edeveen heeft wegens doorstroming weer enkele studio's beschikbaar, zie www.jongerenhuisederveen.nl

**HEEREN
VAN
OPHEUSDEN**

- AMBTSKLEDING**
- MAATKOSTUUMS**
- TROUWKOSTUUMS**
- GELEGENHEIDSKLEDING**

AFSPRAAK MAKEN?

We bieden de mogelijkheid voor een afspraak in de avonden of voor bezoek bij u aan huis.

HEERENVANOPHEUSDEN.NL | 0488 42 96 90 | INFO@HEERENVANOPHEUSDEN.NL
BURGEMEESTER LODDERSTRAAT 38 | 4043 KM | OPHEUSDEN

Kom ook ons team versterken in 2025!

Wil jij écht het verschil maken in de zorg? Wij zoeken energieke talenten die ons team komen versterken als:

- **Teamleider**
- **HR-manager**
- **(Persoonlijk) begeleiders**

Neem contact op met onze recruiter Mirjam Hardeman 06 3936 7589, recruitment@deschutse.nl

Of kijk voor meer info op werkenbijdeschutse.nl

Werktijden en omvang dienstverband in overleg te bepalen.

De Schutse
Zorg wat er écht toe doet

Helpt u Oscar sleutelen?

Stéphanos
www.stephanos.nl

Uw decembergift wordt verdubbeld!

Doneer 4 kinderbijbels voor € 25

Uw gift is welkom op **NL74 RABO 0335 3074 50**, met de QR code of via stephanos.nl/ikhelp

of sponsor een kind voor € 22,50 per maand

ANBI

Automonteur, dat is waar de 7-jarige Oscar van droomt. Soms ziet hij zichzelf al onder de motorkap van een auto sleutelen. Helaas zijn de ouders van Oscar overleden. Voor de toekomst van weeskinderen als Oscar is christelijk onderwijs onmisbaar.

Dankzij uw gift krijgen zij onderwijs, horen ze over de Heere Jezus, en hebben ze een toekomst. Misschien wel als automonteur...

Jouw bruidsjurk...

-Uniek -Maatwerk -Betaalbaar

Atelier Joline
www.atelier-joline.nl
Reeuwijk

Nieuw in de Alblasserwaard!

VERGADEREN | OVERNACHTEN | GENIETEN

0183 - 741 030
WWW.MARIAHOEVE-HOORNAAR.NL

VACATURE

Teamleider HR

Heb jij talent om krachtige HR-teams te bouwen?

Een prachtige kans voor jou als ervaren HR-professional! Je hebt een scherp oog voor leiderschap, de moed om anders te denken en te handelen, terwijl je trouw blijft aan de visie en identiteit van Adullam.

Adullam
leren | wonen | werken

Barneveld | Centraal Bureau
Bel Bas op 06 15 35 17 53
adullam.nu/vacatures

De Schutse

Zorg wat er écht toe doet

Buschauffeur(s) gezocht voor de route Sliedrecht-Hoekse Waard!

Sinds enkele jaren is er in Sliedrecht in het schoolgebouw van De Akker en De Rank een **Kinder Dag Centrum (KDC) van De Schutse** gevestigd.

Met ingang van D.V. januari 2025 start er een nieuwe KDC groep.

Hiervoor zijn we voor de ochtend- en middagroute op zoek naar betrokken vrijwilligers voor het vervoer van de kinderen die ons KDC bezoeken. Heeft u interesse en bent u één of meerdere dagen beschikbaar dan komen we graag met u in contact! Telefonisch: Marije Plattel (0488) 48 33 22
E-mail: vervoer@deschutse.nu

begravenisverzorging Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper J. Kooijman
010-458 31 12 0182-58 39 32
Capelle a/d IJssel Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

de Verrassing
samen vakantie vieren

Wanneer zien we u op Texel?

Bel of app met ons:
(0222) 31 89 06 www.deverrassing.nl

Bureau Mark.

Luisteren, met oog voor elkaar.

Psychosociaal therapeut
mark@bureau-mark.nl +31 (0)6 53 29 69 57
bureau-mark.nl

EVANGELIST VOOR EMMEN

HERHAALDE OPROEP!

WIE ZOEKT DE DRENTENAREN OP EN DEELT DE BIJBEL, DE BOODSCHAP VAN GOD, MET HEN?

DRENTHÉ; ooit het land van de hunebedden en de veenkolonies. De evolutietheorie is haast tastbaar aanwezig. De bruisende stad Emmen heeft zo'n 110.000 inwoners. Jaarlijks bezoeken twee miljoen toeristen de streek.

Meer informatie/solliciteren?
Scan de QR code of kijk op
www.evgg.nl/vacatures

EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de SAAMBINDER

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul,
ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-morgen 9 uur.

Advertenties € 1,90 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T. 001 269 720 3533
E. saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

26

Een dominee in de gevangenis

Een brief van het Classicaal Bestuur

Meteen wordt er een brief geschreven aan het Classicaal Bestuur. Daarin wordt uitgelegd dat het altijd de gewoonte is geweest dat er mensen uit Hoogeveen in de kerkenraad zitten. De mensen uit Hoogeveen hebben meebetaald aan het nieuwe kerkgebouw, dus daarom is het eerlijk dat zij ook kerkenraadslid mogen zijn. En bovendien, zo is het al jaren geweest, dus waarom zou dat u opeens veranderd moeten worden? Het Classicaal Bestuur schrijft zo vlug mogelijk een brief naar de kerkenraad van Benthuizen. Vóór 1 februari moet die kerkenraad uitleggen wat er allemaal is gebeurd, en de nieuwgekozen ambtsdragers mogen voorlopig niet bevestigd worden.

Ds. Ledeboer schrijft meteen een brief terug. Duidelijk legt hij uit dat hij niets verkeerd heeft gedaan. Er is trouwens nergens een bewijs te vinden in het kerkelijk archief dat deze afspraak ooit is gemaakt. Ze hebben alles nagezocht, en ze hebben alleen in de notulen kunnen vinden dat het een gewoonte is dat er ouderlingen of diakenen uit Hoogeveen in de kerkenraad zitten.

Pas in juni 1840 laat het Classicaal Bestuur de kerkenraad van Benthuizen weten dat men maar moet doen alsof er vorig jaar geen nieuwe ambtsdragers gekozen zijn. De 'oude' kerkenraadsleden - ouderling Veldhuijzen en diaken Grootendorst - moeten hun werk maar een jaartje langer doen.

Nadrukkelijk schrijven het Classicaal Bestuur dat, wanneer er weer nieuwe kandidaten gesteld zullen worden, de kerkenraad in Benthuizen zich moet houden aan Artikel 11 van het algemeen Reglement van het bestuur der Hervormde Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden dat is opgesteld in 1816.

De Hoogeveners krijgen weer moed. Wie weet! Misschien wordt er aan het eind van het jaar tóch weer iemand uit hun midden gekozen! ♦

vervolgverhaal | J. Kranendonk - Gijssen - uitg. Den Hertog

Een brandend hart

Het is alweer bijna december. Een maand die voor de wereld om je heen in het teken staat van Sinterklaas, cadeaus, kerstbomen, muziek, lichtjes en aan het einde van het jaar vuurwerk.

Ik hoop niet dat jij daar te veel mee bezig bent. Want de komende maand staan we stil bij de geboorte van het Koningskind. Je hoort in de kerk en op school uit het Oude Testament gedeeltes waarin de komst van Christus al wordt voorgezegt. Daarna hoor je verhalen over mensen die leefden vlak voor de geboorte van de Heere Jezus. Je hoort over de geboorte, over de herders, over de wijzen uit het oosten. Misschien denk je wel: wéér diezelfde verhalen? Ik ken ze bijna allemaal uit mijn hoofd. Dat is mooi, maar de boodschap moet in je hart komen!

Er was voor de Heere Jezus geen plaats in Bethlehem. Zo is er in jouw hart van nature ook geen plaats. Maar als Hij met Zijn Heilige Geest gaat werken, dan wordt alles anders. Dan wordt het wonder ieder jaar nóg groter en is je uitzien: laat mij opnieuw vanuit Gods Woord horen hóe groot Zijn liefde is geweest om als Kind geboren te willen worden. Hoe is het in jouw kinderhart? Wat leeft er allemaal? Vouw je handen en bid: 'Heere, bewaar mij ervoor dat mijn hart te veel opgaat in alles van deze wereld. Geef dat ik mag zien waarom U naar deze aarde wilde komen. Omdat ik gezondigd heb en verdiend heb om verloren te gaan. Maar wilt U in mijn hart werken en wonen zodat ik een lichtend licht mag worden'. Dan krijg je een brandend hart van liefde voor het Licht der wereld, Jezus Christus. Want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden. ♦

Leestip: Johannes 12:44-50

A. Janse-Pieterman, Rijssen

Vraag en antwoord

door
ds. **Labee**

Wolk der getuigen

Regelmatig horen we de benaming 'geloofshelden' als het gaat over 'de galerij' uit Hebreëën 11.

Waar komt deze uitdrukking vandaan en is het eigenlijk wel een gepaste spreekwijze?

Vindplaats

De volledige naam 'geloofsheld' is een benaming die we niet letterlijk vinden in de Bijbel zelf, maar wel kunnen afleiden uit de kanttekeningen. Met name denken we aan kanttekening 19 op Hooglied 4 vers 4. De tekst uit Gods Woord luidt: 'Uw hals is als Davids toren, die gebouwd is tot ophanging van wapentuig, waar duizend rondassen aan hangen, allemaal zijnde schilden der helden'. De kanttekening schrijft als uitleg bij die 'helden':

'Van de helden Davids en hun kloeke daden zie 2 Sam. 23:8. 1 Kron. 11:10-47, welker schilden ter eeuwige memorie in Davids toren opgehangen zijnde, hier betekenen al diegenen die door het schild des geloofs vele grote en treffelijke dingen hebben uitgericht, van welke de apostel enige verhaalt Hebreëën 11'. Waarschijnlijk is vanuit dit Schriftwoord en de bijbehorende kanttekening de benaming 'geloofsheld' gangbaar geworden.

Het lijkt ons niet bezwaarlijk omdat we in de Heilige Schrift meerdere uitdrukkingen vinden die eigenlijk hetzelfde aangeven. Als de Engel des HEEREN, Christus, verschijnt aan Gideon (Richt. 6:12a) klinkt het: 'De HEERE is met u, gij strijdbare held'. En van Jefta lezen we: 'Jefta nu, de Gileadiet, was een strijdbaar held' (Richt. 11:1a).

We maken wel de opmerking dat de benaming 'held' ook op vele andere plaatsen voorkomt in de Bijbel, waarbij het lang niet altijd gaat om mensen die begiftigd waren met het ware geloof. Verder zal duidelijk zijn dat Gods kinderen nooit in zichzelf geloofshelden zijn. We wijzen op Elia in 1 Koningen 19. Is dat Elia? Zo zouden wij geneigd zijn te vragen, wanneer wij in dit Schriftgedeelte de profeet in diepe moedeloosheid zien nederliggen onder de jeneverboom in de woestijn. Is dat dezelfde geloofsheld die op de Karmel

één dag geleden zulk een indrukwekkend getuigenis heeft mogen geven van de macht van zijn God? Is dat dezelfde onverschrokken strijder voor de ere Gods, die eigenhandig vierhonderdvijftig profeten van Baäl heeft gedood? Is dat dezelfde aanhoudende bidder, die zevenmaal zijn aangezicht tussen zijn knieën had gelegd, tot er een wolkje als eens mans hand aan de hemel verscheen? Is dat Elia? Laten we maar niet zo gemakkelijk over 'geloofshelden' spreken. Er is uiteindelijk maar één Held en dat is die Held, naar Wie Psalm 89 vers 20b verwijst (onder het voorbeeld van David) en zegt: 'Ik heb hulp besteld bij een held.' Die éne Held is Christus, Die de kop van satan vermorzeld heeft.

Spreekwijze

We mogen deze benaming dus wel gebruiken. Maar we kunnen ook op andere wijze spreken over de genoemde gelovigen uit Hebreëën 11. Treffend is de uitdrukking uit Hebreëën 11 vers 39a: 'En deze allen, hebbende door het geloof getuigenis gehad'. Of de inzet van Hebreëën 12 vers 1a: 'Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen rondom ons hebben liggende (...)'. Mooi is ook de uitdrukking die de Bijbel *met uitleg* gebruikt in een uitlegkader bij dit bekende hoofdstuk: 'geloofsgetuigen uit het Oude Testament'.

Lezer(es), de Heere verlene ons iets van dat ware geloof, gewerkt door de Heilige Geest als Werkmeester van het geloof in het hart. 'Ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, Dewelke voor de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand van den troon Gods' (Hebr. 12:2). ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.